DZIEKANAT
Wydziału Historycznego UJ
wpłynęło 21.04.2021 r.

Streszczenie pracy doktorskiej

Dawid Rydzek

„Spektakl władzy. Amerykańskie seriale polityczne"

Promotor dr hab. Anna Nacher

31.03.2021

Głównym problemem badawczym dysertacji jest wyłonienie się i ewolucja podgatunku serialu politycznego na tle przemian telewizji. Praca stanowi z jednej strony analizę seriali politycznych, w tym określenie ich roli, wyodrębnienie ich rodzajów w postaci własnej typologii, konfrontację rzeczywistości fikcyjnych z prawdziwym światem medialno-politycznym poprzez refleksję nad zagadnieniem realizmu, a z drugiej – osadza ten serialowy gatunek w kontekście telewizji jakościowej i przemian tego medium w ostatnich dwudziestu latach. Podstawą pracy są zatem teoria gatunków, rozważania nad przemianami telewizji i poszczególne produkcje z małego ekranu.

Istnienie mechanizmów politycznych w rządzie czy parlamencie jest oczywiste, jednak polityka jako temat pojawia się coraz częściej w miejscach z nią niekojarzonych. Kampanie wyborcze wypełniają nie tylko telewizję i bilbordy, ale sięgają nawet gier komputerowych, uczestnicy „Milionerów" są pytani o znane wypowiedzi przedstawicieli władzy, a politycy coraz częściej goszczą w programach lifestylowych. Powszechna mediatyzacja polityki oraz celebrytyzacja samych polityków doprowadziła do przejścia polityki z publicystyki i dokumentu do gatunków rozrywkowych. Co medioznawcy od dawna nazywali *infotainment*, politolodzy doprecyzowali, mówiąc o *politainment* czy *politicotainment.* Ta polityczna ekspansja nie ominęła seriali – kiedyś politycy pojawiali się w nich epizodycznie lub stanowili drugi plan, a nieliczne produkcje opowiadające bezpośrednio o nich nie zdobywały ani popularności, ani uznania widzów i krytyków. Obecnie scena polityczna jest uznawana za nie mniej ciekawe miejsce akcji niż tradycyjnie pełniące tę funkcję posterunki policji, sądy, szpitale czy domy rodzinne. Jednocześnie produkcje pozornie niemające z polityką nic wspólnego mogą być odczytywane jako seriale polityczne.

Metodologia pracy opiera się na badaniach nad gatunkowością telewizyjną oraz analizach przemian – ukutej przez Amandę Lotz – *telewizji doby postsieci* i cech – opisywanej przez m.in. Jane Feuer – *telewizji jakościowej*. Główny szkielet stanowi z kolei kulturowa teoria gatunku Jasona Mittella, w tym badania dyskursu telewizyjnego oraz – stosunkowo nowa perspektywa – badania nad produkcją. Jednocześnie w pracy jako uzupełnienie służą kategorie zaczerpnięte z zakresu nauk politycznych oraz dziennikarskiego doświadczenia autora.

DR

Pozwalają one nierzadko na uchwycenie natury i cech charakterystycznych seriali politycznego. Podstawowym celem pracy jest wszak zbadanie, jak wyłaniał się i w czym przejawia się gatunek (lub podgatunek) serialu politycznego, szczególnie w telewizji amerykańskiej. Oprócz analizy samego tekstu kultury należy według Mittella w tym celu przyjrzeć się również wszystkiemu, co jest z serialem związane – jego twórcom, miejscu i czasowi, w którym powstaje, sposobie produkcji czy recepcji. Seriale polityczne ze względu na tematykę często bywają zaś kontrowersyjne, co znaczy, że istotna jest nie tylko ich warstwa tekstualna i jej ideologiczna zawartość, ale także tożsamość twórców, ich poprzednie dzieła, poglądy i ewentualna działalność polityczna oraz odbiór produkcji – to, jak została ona przyjęta przez krytyków, widzów, dziennikarzy i wreszcie samych polityków. Co więcej, zastosowanie bardziej interdyscyplinarnego i szerszego spojrzenia niż klasyczne podejście tekstualistyczne pozwala dostrzec wspomniane wcześniej produkcje na pozór niepolityczne.

Rozdział pierwszy pracy ukazuje miejsce serialu politycznego na mapie tekstów kultury o podobnej tematyce. Jaką rolę pełnią te tytuły? Jaki obraz polityki i zagadnień z nią związanych się z nich wyłania? Co mają one wspólnego z filmami i powieściami, a czym się różnią? Produkcje telewizyjne z pewnością pokazują polityków dokładniej niż jakiekolwiek inne teksty kultury. Podczas, gdy tytuły znane z kin oferują zaledwie dwie lub trzy godziny opowieści, a książki – nawet te obszerne – opowiadają zwykle jedną historię, seriale są emitowane latami, trwając łącznie nawet setki godzin.

Rozdział drugi przedstawia relację między ewolucją gatunków telewizyjnych – na przykładzie serialu politycznego – a zmianami po tzw. rewolucji jakościowej. Badania telewizji jakościowej zestawione z serialami politycznymi drugiej połowy XX wieku pokazują, na co pozwalały ówczesne standardy małego ekranu, a co było zarezerwowane wyłącznie dla kina lub też co w telewizji nie cieszyło się zbyt wielką popularnością. Za przykłady przemian służą „Żona idealna" i „Prezydencki poker". Ta pierwsza produkcja skutecznie wyłamywała się z formuły serialu proceduralnego, opowiadając wielowątkową historię na przestrzeni nie tylko sezonów, ale i odcinków. Druga – dzięki wykształceniu się stanowiska showrunnera, na którego opis pozwala wspomniane wcześniej *production studies* – zyskała znany z dużego ekranu charakter *autorskości*, widoczny w charakterystycznym dla Aarona Sorkina przesycie dialogów oraz romantycznej i idealistycznej wizji rzeczywistości.

Rozdział trzeci stanowi portret polityki i polityków. W jaki sposób są oni w serialach politycznych pokazywani? W jaki sposób telewizja odnosi się do rzeczywistości? Kto jest np. polskim Frankiem Underwoodem, a kto Jedem Bartletem? Czy główni bohaterowie „House of Cards" i „Prezydenckiego pokera" mają w ogóle swoich odpowiedników w rzeczywistości?

DR

Takich pytań nie sposób uniknąć, choć w świetle przeprowadzonych badań naukowych mogą wydawać się zbyt naiwne. Należy niewątpliwie zastanowić się nad konwencją realizmu w przypadku seriali politycznych, co dla ich wiarygodności jest kluczowe i czy bliżej rzeczywistości są dramaty czy też – nieco paradoksalnie – komedie? Wreszcie, jak dowodzą opisywane przez dziennikarzy i badaczy zjawiska zwane *efektem Palmera* i *efektem Hillary*, nie tylko prawdziwe wydarzenia mają wpływa na kształt seriali politycznych, ale produkcje z małego ekranu – takie jak „24 godziny" czy „Madam Secretary" mogą zmienić bieg realnej polityki.

Rozdział czwarty – opis serialu politycznego prowadzi do klasyfikacji tych tytułów i ich charakterystyki w odniesieniu do gatunku i sytuacji ustrojowo-politycznej kraju produkcji. Dysertacja stanowi pierwsze w swoim rodzaju opracowanie w polskim medioznawstwie, uzupełniając analizę gatunku political fiction na gruncie literackim Łukasza Berezowskiego i badania nad filmem politycznym Kamila Minknera. Na potrzeby tej pracy seriale polityczne podzielone zostały ze względu na swój charakter na cztery rodzaje: przedstawiające politykę jako dramat („Prezydencki poker", „Boss"), politykę jako komedię („Figurantka", „Parks and Recreation"), politykę w tle (np. opowiadający o świecie służb „Homeland") i politykę zakamuflowaną (antykorporacyjny i anarchistyczny „Mr. Robot" czy walka o władzę w kostiumie fantastyczno-historycznym z „Gry o tron").

Wiodąca – pod kątem popularności i eksportowanych poza granice USA tytułów i formatowych – pozycja telewizji zza oceanu każe zająć się tamtejszymi produkcjami w pierwszej kolejności. Analiza amerykańskich seriali politycznych pozwala na dokładniejsze przyjrzenie się podobnym produkcjom z innych krajów – sprawdzenie, na ile uniwersalne są schematy, mechanizmy i tematy znajdowane w tytułach ze Stanów Zjednoczonych oraz na ile przystają do rzeczywistości telewizji europejskiej, latynoamerykańskiej czy azjatyckiej.

DZIEKANAT
Wydziału Historycznego UJ
wpłynęło 21.04.2021 r.

Streszczenie pracy doktorskiej

Dawid Rydzek

„The Spectacle of Power. American political television series"

Promotor dr hab. Anna Nacher

31.03.2021

Main research problem of this dissertation is emergence and evolution of political television series subgenre in the context of constantly changing TV landscape. On the one hand this thesis provides an analysis of political television series, their role and types, confrontation of fictional and real political scenes, on the other hand it sets this TV series genre in regard to changes that happened on the small screen in the last two decades. The basis of this work are therefore genre theory, deliberations on television transformation and specific TV series.

Existence of political mechanisms in government or parliament is rather obvious, but politics as a theme appears more and more often in places that are not known to be political at all. Election campaigns are reaching far beyond television and billboards. They can be seen in video games, participants of game shows like "Who Wants to Be a Millionaire?" are asked about famous quotes made by politicians and politicians themselves are nowadays common guests on talk shows and late night shows. Universal mediatization of politics and celebritization of politicians lead to the transmission of politics from sociopolitical journalism and documentary to entertainment genres. What media scholars a long time ago called infotainment, political scientists specified now as politainment and politicotainment. This political expansion did not omit television series – once politicians were just secondary or recurring characters and there were few productions that told the story about government or parliament officials. What is more, there have never been popular with the audience or critics. These days a political scene seems to be a no less interesting setting than traditional police stations, courts, hospitals or homes. At the same time television series, which seemingly have nothing to do with politics, can be interpreted as political.

The methodology of this thesis is based on research on television genres and analysis of changes in – what Amanda Lotz called – post-network television, as well as – described by Jane Feuer among others – quality television. Jason Mittell's cultural approach to television genre theory is used as a framework of this dissertation, together with studies on television discourse and – relatively new research perspective – production studies. Moreover, as a supplement function concepts taken from political science and categories from author's journalistic experience. They allow to see frequently missed true nature and special features of political

DR

television series. The main goal of this work is to study how political series as television genre have emerged and how they can be characterized, especially in US television. In order to that, apart from analysis of the text, according to Jason Mittell, there is a need to examine everything what is connected to specific TV series – its creators, time and place of production and reception. Political series because of their general theme are often controversial, which means that important is not only textual sphere, but also an identity of their creators, their previous works, views and eventual political activity. Finally, reception – by critics, viewers, journalists and politician themselves – is equally essential. Furthermore, more interdisciplinary and broad approach than classical textual one, allows to distinguish aforementioned seemingly non-political series.

Chapter one presents place of the political television series on the map of cultural texts with similar themes. What is the role of those titles? What image of politics emerges from them? How many similarities and differences are there between them and movies or novels? Television series often show politicians more accurately than any other cultural texts. In contrast to two or three hour films or books which – even voluminous ones - tell usually just one story, TV shows are on the air for years and could last hundreds of hours.

Chapter two depicts relations between evolution of television genres – based on political series – and changes on the small screen after so-called quality revolution. Studies on quality television set together with television series from the last half-century show what were TV standards then and what was reserved exclusively for the movies or simply was just not really popular on the small screen. As examples of those changes "The Good Wife" and "The West Wing" are used. The former one successfully broke barriers of a procedural formula, telling multithreaded storyline over not just couple of episodes, but even whole seasons. The latter – thanks to the constitution of showrunner profession, which could be fully described due to aforementioned production studies – gained known from the big screen auteur style, clearly seen in characteristic for Aaron Sorkin overabundance of dialogue along with romantic and idealistic vision of reality.

Chapter three provides a portrait of politics and politicians. In what way they are presented? How does fictional worlds relate to reality? Who is for example Polish Frank Underwood or Jed Bartlet? Do main characters of "House of Cards" and "The West Wing" have even their counterparts in a real world? These questions are impossible to avoid, however in the light of conducted studies might seem too naive. What needs to be done though is the consideration of realism in the case of political television series. There is a need to review what is crucial to their credibility and to decide whether closer to the reality are dramas or –

paradoxically – comedies? At last, as vastly described by journalists and scholars phenomena like The Palmer Effect and The Hillary Effect prove, not just real events have influence on television series, but productions from the small screen – such as "24" and "Madam Secretary" – can change the course of real politics as well.

Chapter four introduces the typology of political television series and their characterization in relation to genre and political situation in the country of origin. This dissertation establishes first of its kind research in Polish media studies, which supplements literary analysis of political fiction genre by Łukasz Berezowski and study of political film by Kamil Minkner. For the purpose of this thesis political television series were divided into four categories: presenting politics as a drama ("The West Wing", "Boss"), politics as a comedy ("Veep", "Parks and Recreation"), politics as a background (e.g. "Homeland" and the world of secret services) and concealśed politics (anti-corporate and anarchist "Mr. Robot" or "Game of Thrones" and its fight for power in historical-fantasy aesthetics).

Leading position of American television – especially when it comes to their popularity and exporting titles and formats beyond its borders – demands to study it before TV series from other countries. An analysis of US political series allows to build better picture of similar productions of different origins, to check whether the mechanisms and themes present is American titles are universal or not, and finally, to compare them with European, Asian or Latin reality and television.

Dick Rydak